

Fontes Rerum Bohemicarum (Prameny Dějin Českých) - FRB

- Kritická edícia českých stredovekých naratívnych prameňov.
- Iniciátorom a zakladateľom edície bol v druhej polovici 19. Storočia František Palacký. Zámerom bolo systematicky (oproti predchádzajúcim čiastkovým počínom) a hlavne v súlade s poznatkami súdobej kritiky sprístupniť stredoveké naratívne pramene, viažuce sa k českým dejinám. V pôvodnom pláne tak mala táto edícia zahŕňať nielen materiál českého pôvodu, ale aj zmienky cudzích prameňov, týkajúce sa Čiech. Tie mali vychádzať v samostatnej sérii priradenej k základnej edícii. Na jej prípravách pracoval Karel Jaromír Erben, avšak jeho smrť uskutočňovanie tohto zámeru prerušila a neskôr už nebol obnovený.
- Všetok sprievodný text, to jest úvody, komentáre, poznámky a pod. mali byť podľa prania Palackého v českom jazyku. Taktiež každý text mal byť sprevádzaný českým prekladom, aby bol prístupný širšej českej verejnosti. Prvé dva diely tento požiadavok naplňali, no od tretieho dielu sa v záujme urýchlenia práce od prekladov upustilo a určilo sa, že budú vychádzať v samostanej sérii (Sbírka kronik a letopisů českých v překladech, vyšiel len prvý a druhý zväzok).
- Časový rámec edície mal siahať od najstarších čias do počiatku 16. storočia.
- Vydávanie FRB financovala nadácia, zriadená zo zbierky, ktorú pri príležitosti Palackého 70-tych narodenín usporiadal spolok Svatobor (založ. 1862), a ktorej výťažok predstavoval 50 tisíc zlatých. Celý projekt malo zaštitovať Museum Království českého. Finančnú a vedeckú správu fondu zabezpečoval spolok Svatobor, od r. 1878 prevzal vedeckú správu Historický spolek (vznik 1866). Vlastná edičná činnosť bola zahájená r. 1869.
- Spočiatku viedol práce na edícii sám Palacký, čoskoro ho však na jeho pranie nahradil Jozef Emler. Bez väčších ťažkostí tak vychádza prvých päť dielov FRB.
- Komplikácie nastávajú po Erbenovej smrti 10. februára 1899, počas práce na textoch určených pre šiesty a siedmy diel. Emler stihol pre šiesty diel pripraviť letopisy a drobnejšie kroniky doby husitskej, pôvodný text a oba staročeské preklady kroniky Enea Silvia Piccolominiho. Tieto síce vyšli tlačou, ale pre nedostačujúcu kvalitu bol náklad až na nepatrný počet exemplárov darovaných univerzitám v roku 1910 skartovaný. Pre pripravovaný siedmy diel pripravil Staré letopisy české, táto edícia však už nikdy nebola vydaná.
- Za účelom obnovy práce na FRB bola Historickým spolkom v roku 1902 ustanovená *Komise pro vydávání Pramenů dějin českých*, s predsedom Jaromírom Čelakovským. Komisia vypracovala plán pokračovania edície, do ktorého zaradila ďalšie pramene 15. storočia a predĺžila časový záber edície až do 17. storočia. Novými redaktormi sa stali Václav Novotný (pre obdobie do konca 15. storočia) a Jozef Vítězslav Šimák (pre pramene z mladšieho obdobia). Avšak tento plán sa podarilo v medzivojnovom období naplniť len čiastočne, okrem iného pre zlú finančnú situáciu Historického spolku po I. svetovej vojne a najmä za Veľkej finančnej krízy.
- V roku 1907 následne Šimák vydáva nový šiesty diel (FRB VI.). Texty pripravené Emlerom pre pôvodný šiesty diel boli neskôr skorigované a vydané ako FRB VII.
- Pred II. svetovou vojnou boli ešte ukončené práce na ôsmom diele.
- Zahájené boli tiež práce na siedmom a desiatom diele FRB. Siedmy diel mal pokrývať pramene k dejinám 16. storočia, avšak nebol dokončený. Vytlačená časť bola v roku 1926 ako nevyhovujúca určená na skartovanie. Náklad však nakoniec zničený nebol a v roku 1944 bol daný do predaja. 10. diel obsahujúci spisy Václava Budovce z Budova bol tlačený od roku 1914, avšak taktiež nebol dokončený, keďže počas II. svetovej vojny bola editorovi Jozefovi Glücklichovi práca na edícii znemožnená.

- V roku 1942 bola zriadená nová komisia snažiac sa pokračovať v práci na edícii. Jej členmi boli Václav Vojtíšek, Rudolf Urbánek a Zdeněk Kristen. Komisia síce pripravila program pre nasledujúce obdobie, ale vydávanie už ďalej nepokročilo.
- K obnove edičného vydávania českých prameňov došlo až v nedávnej dobe v edícii *Fonte Nerum Bohemiarum. Series nova*, ktorá už zodpovedá najmodernejším vedeckokritickým požiadavkom.

Diely FRB:

FRB I. (1871 – 1873) – Obsahuje hagiografické spisy, okrem iného Kristiánovú legendu, legendy viažuce sa k sv. Václavovi, sv. Ľudmile a sv. Vojtechovi. Latinské texty editoval Jozef Emler, staroslovenské Jozef Perwolf a Jozef Kolář, staročeskú prokopskú legendu Jozef Jireček. Výňatky z gréckych legend boli vyňaté zo starších edícií.

FRB II. (1874 – 1875) – Obsahuje Kosmovu kroniku, Kosmových pokračovateľov, Pražské a České letopisy, Letopisy hradištsko-opatovické, Letopisy Vincencia a Jarlocha a obe Ždárské kroniky. K vydaniu pripravil Jozef Emler.

FRB III. (1878 – 1882) – Obsahuje český originál a nemecké preklady Kroniky takřečeného Dalimila vydané Jozefom Jirečkom, Letopis Jindřicha Hajmburského, Vita Caroli, Kroniku Neplachovu a Marignolovu kroniku vydané Emlerom. Tretí diel obsahuje tiež prejavy pri pohrebe Karola IV., ktoré okrem Emlera editoval aj Ferdinand Tadra (reč Vojtecha Raňkova z Jeřova).

FRB IV. (1882 – 1884) – Obsahuje Zbraslavskú kroniku, Kroniku Františka Pražského, Kroniku Beneša Krabicu z Vejtmile, tzv. Výpisky z rôznych kroník. Pripravil Emler.

FRB V. (dokončená 1893) – Obsahuje Kroniku Přibíka Pulkavy z Radenína – latinský text pripravil Jozef Emler, staročeský preklad Jan Gebauer; Jaroslav Goll k vydaniu pripravil Kroniku Vavřince z Brezové a výťah z nej, Píseň o vítězství u Domažlic, tzv. Kroniku Univerzity Pražské, Kronika Bartoška z Drahonice a jej dodatok.

FRB VI. (1907) – Obsahuje Kroniku Bartoše Písaře, Paměti o bouři pražské a kroniku a listy Jiřího Píseckého.

FRB VII. – Obsahuje Emlerom pripravené texty pre nevydaný šiesty diel, a to Drobnejšie kroniky doby husitskej a Kroniku Enea Silvia Piccominiho v latinskom znení a oboch staročeských prekladoch.

FRB VIII. (1923 – 1932) – Obsahuje Spisy Petra z Mladoňovic a ďalšie pramene ku Kostnickému koncilu a k osobnostiam Jána Husa a Jeronýma Pražského, ktoré k vydaniu pripravil Václav Novotný.